

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณเป็น 6 ตอน

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล บัญชีทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากป่า ไม้และที่ดิน

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 5 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง บัญชีส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

ตอนที่ 6 เสนอผลการวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล บัญชีทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

1) เพศ เพศของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.50 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 37.50 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงเพศของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	50	62.50
หญิง	30	37.50
รวม	80	100.00

2) อายุ อายุของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 25-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.75 รองลงมาคือ กลุ่มอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.25 กลุ่มอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุ มากกว่า 65 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.50 และมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 36.79 ปี ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงกลุ่มอายุของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

กลุ่มอายุ	จำนวน	ร้อยละ
16-24 ปี	11	13.75
25-35 ปี	31	38.75
36-45 ปี	21	26.25
46-55 ปี	11	13.75
56-65 ปี	4	5.00
66-79 ปี	2	2.50
รวม	80	100.00

อายุต่ำสุด 16 ปี

อายุเฉลี่ย 36.79 ปี

อายุสูงสุด 79 ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.77

3) ระดับการศึกษา ระดับการศึกษาของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 52.50 รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับสูงกว่า ป.4 คิดเป็นร้อยละ 41.25 กลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 คิดเป็นร้อยละ 6.25 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงระดับการศึกษาของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	42	52.50
ต่ำกว่า ป.4	5	6.25
สูงกว่า ป.4	33	41.25
รวม	80	100.00

4) ความสามารถในการอ่านภาษาไทย ความสามารถในการอ่านภาษาไทย ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษ ส่วนใหญ่อ่านไม่ออก คิดเป็นร้อยละ 51.25 รองลงมาคือ อ่านออก คิดเป็นร้อยละ 47.75 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงความสามารถในการอ่านภาษาไทยของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ความสามารถในการอ่านภาษาไทย	จำนวน	ร้อยละ
อ่านออก	39	48.75
อ่านไม่ออก	41	51.25
รวม	80	100.00

5) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษ ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกอยู่ระหว่าง 7-12 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมาคือ มีจำนวนสมาชิกต่ำกว่า 7 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 และมีจำนวนสมาชิกเฉลี่ยเท่ากับ 6.83 คน ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1-6 คน	36	45.00
7-12 คน	44	55.00
รวม	80	100.00

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน
 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 12 คน
 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 6.83 คน
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.31

6) การเป็นสมาชิกขององค์กรหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกขององค์กรหมู่บ้านของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 61.25 รองลงมาคือ เป็นสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 38.75 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงการเป็นสมาชิกขององค์กรหมู่บ้านของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

การเป็นสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เป็น	49	61.25
เป็น	31	38.75
รวม	80	100.00

7) รายได้ รายได้ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 80.00 และมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 22,593.75 บาท ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงรายได้ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
3,000 - 30,000 บาท	64	80.00
30,001-51,000 บาท	16	20.00
รวม	80	100.00

รายได้ต่ำสุด 3,000 บาท   รายได้เฉลี่ย 22,593.75 บาท
 รายได้สูงสุด 51,000 บาท   ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12689.60

8) สภาพการถือครองที่ดินของตนเอง สภาพการถือครองที่ดินของตนเองของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษ ส่วนใหญ่มีสภาพการถือครองที่ดินของตนเองอยู่ระหว่าง 0.5-2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ สภาพการถือครองที่ดินของตนเองมากกว่า 2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.50 และมีสภาพการถือครองที่ดินของตนเองเฉลี่ยเท่ากับ 2.05 ไร่ ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงสภาพการถือครองที่ดินของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

สภาพการถือครองที่ดินของตนเอง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีที่ดินของตนเอง	10	12.50
0.5-2 ไร่	40	50.00
มากกว่า 2 ไร่	30	37.50
รวม	80	100.00

จำนวนที่ดินที่ถือครองต่ำสุด 0 ไร่
 จำนวนที่ดินที่ถือครองสูงสุด 8 ไร่
 จำนวนที่ดินที่ถือครองเฉลี่ย 2.05 ไร่
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.65

9) สภาพการเข้าผู้อื่น สภาพการเข้าผู้อื่นของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่มีสภาพการเข้าผู้อื่นจำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ ไม่ได้เข้าผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 26.25 และมีสภาพการเข้าผู้อื่นเฉลี่ยเท่ากับ 0.88 โรงเรียน ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงสภาพการเข้าผู้อื่นของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง (1 โรงเรียนเท่ากับ 1 งาน)

สภาพการเข้าผู้อื่น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เข้า	21	26.25
1 โรงเรียน	48	60.00
2 โรงเรียน	11	13.75
รวม	80	100.00

หมายเหตุ โรงเรียนหมายถึง แปลงเพาะปลูกที่โครงการหลวงให้เช่าเพื่อทำการเกษตร

สภาพการเข้าผู้อื่นต่ำสุด 0 โรงเรียน

สภาพการเข้าผู้อื่นสูงสุด 2 โรงเรียน

สภาพการเข้าผู้อื่นเฉลี่ย 0.88 โรงเรียน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62

10) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การได้รับข่าวสารของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่เคยได้รับข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนที่ไม่เคยได้รับข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 20.00 ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

การได้รับข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	16	20.00
เคย	64	80.00
รวม	80	100.00

11) จำนวนครั้งต่อปีของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนครั้งของการได้รับข่าวสารของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงมาคือ ได้รับข่าวสารมากกว่า 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่ไม่ได้รับข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีจำนวนครั้งที่ได้รับข่าวสารเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 1.68 ครั้ง ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนครั้งต่อปีของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

จำนวนครั้งของการได้รับข่าวสารต่อปี	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับข่าวสาร	16	20.00
1 ครั้ง	26	32.50
2 ครั้ง	18	22.50
มากกว่า 2 ครั้ง	20	25.00
รวม	80	100.00

จำนวนของการได้รับข่าวสารต่ำสุด 0 ครั้ง

จำนวนของการได้รับข่าวสารสูงสุด 8 ครั้ง

จำนวนของการได้รับข่าวสารเฉลี่ย 1.68 ครั้ง

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.44

12) แหล่งข่าวที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แหล่งข่าวของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่ได้แก่ หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 72.50 รองลงมาคือ เอกสารเผยแพร่ต่างๆ , เจ้าหน้าที่ราชการ คิดเป็นร้อยละ 42.50 และ 40.00 ตามลำดับ ส่วนแหล่งข่าวที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ การประชุม คิดเป็นร้อยละ 12.50 ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงแหล่งข่าวที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

แหล่งข่าว	จำนวน	ร้อยละ
หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน	58	72.50
เอกสารเผยแพร่ต่างๆ	34	42.50
วิทยุ	30	37.50
การประชุม	10	12.50
โทรทัศน์	24	30.00
เจ้าหน้าที่ราชการ	32	40.00
หนังสือพิมพ์	25	31.25
อื่นๆ ได้แก่ โครงการหลวง	30	37.50

หมายเหตุ เกษตรกร 1 ครัวเรือนได้รับข่าวสารมากกว่า 1 แหล่งข่าว

13) การพบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร การพบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่เคยพบ คิดเป็นร้อยละ 71.25 และไม่เคยพบเลย คิดเป็นร้อยละ 28.75 ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงการพบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

การพบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยพบเลย	23	28.75
เคย	57	71.25
รวม	80	100.00

14) จำนวนครั้งต่อเดือนที่พบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร จำนวนครั้งต่อเดือนที่พบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่มีการพบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาคือ ไม่ได้พบปะ คิดเป็นร้อยละ 28.75 ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่พบเจ้าหน้าที่มากกว่า 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.25 และมีจำนวนครั้งเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 1.36 ครั้ง ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนครั้งต่อเดือนที่พบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

จำนวนครั้งที่พบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้พบปะ	23	28.75
1 ครั้ง	28	35.00
2 ครั้ง	16	20.00
มากกว่า 2 ครั้ง	13	16.25
รวม	80	100.00

หมายเหตุ เจ้าหน้าที่ทางการเกษตรหมายถึง เจ้าหน้าที่โครงการหลวง

จำนวนการพบปะกับเจ้าหน้าที่ฯ ต่อเดือน ต่ำสุด 0 ครั้ง
 จำนวนการพบปะกับเจ้าหน้าที่ฯ ต่อเดือน สูงสุด 4 ครั้ง
 จำนวนการพบปะกับเจ้าหน้าที่ฯ ต่อเดือน เฉลี่ย 1.36 ครั้ง
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.29

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากป่าไม้และที่ดิน

15) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้และที่ดิน จากการศึกษาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้และที่ดินของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา พบว่า

ก. การใช้ที่ดินและหิน ส่วนใหญ่ใช้เป็นพื้นที่ในการเลี้ยงหมู เป็ด ไก่ และวัว คิดเป็นร้อยละ 71.30 รองลงมาคือ ใช้ปลูกผัก , ใช้ถมพื้นที่ปลูกบ้าน และ ใช้ปลูกไม้ผล คิดเป็นร้อยละ 68.80 , 60.00 และ 60.00 ตามลำดับ ส่วนที่ใช้น้อยที่สุดคือ ใช้จุดบ่อเลี้ยงปลา คิดเป็นร้อยละ 7.50

ข. การใช้ไม้จากป่า ส่วนใหญ่ใช้ทำฟืน คิดเป็นร้อยละ 85.00 รองลงมาคือ ใช้ทำเล้าหมู , ทำฝ้ายบ้าน , ทำเล้าไก่ และ ทำโครงสร้างบ้าน คิดเป็นร้อยละ 71.30 , 70.00 , 68.80 และ 60.00 ตามลำดับ ส่วนที่ใช้น้อยที่สุด คือ ใช้สานถ่วง และ สุ่มไก่ คิดเป็นร้อยละ 26.30

ค. การใช้ผลผลิตจากป่า ส่วนใหญ่เก็บหน่อไม้ คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ เก็บเห็ด , เก็บผลไม้ป่า และ เก็บยาสมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 37.50 , 33.80 และ 30.00 ตามลำดับ ส่วนที่ใช้น้อยที่สุด คือ เก็บลูกก่อ คิดเป็นร้อยละ 26.30 ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่า ไม้และที่ดินของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ลักษณะการใช้ประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
ก. การใช้ที่ดินและหิน		
ใช้ถมพื้นที่ปลูกบ้าน	48	60.00
ใช้ปลูกข้าว	41	51.30
ใช้ปลูกข้าวโพด	41	51.30
ใช้ปลูกไม้ผล	48	60.00
ใช้ปลูกผัก	55	68.80
ใช้ปลูกยาสมุนไพร	20	25.00
ใช้หุ้บ่อเลี้ยงปลา	6	7.50
ใช้เป็นพื้นที่ในการเลี้ยงหมู เป็ด ไก่ และวัว	57	71.30
ใช้ปลูกต้นกันซง	13	16.30
อื่นๆ	4	5.00
ข. การใช้ไม้จากป่า		
ทำโครงสร้างบ้าน	50	62.50
ทำฝ้ายบ้าน	56	70.00
ทำเล้าไก่	55	68.80
ทำเล้าหมู	57	71.30
ทำรั้วบ้าน	39	48.80

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลักษณะการใช้ประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
ใช้ปลูกหลักทำพิธีกรรมต่างๆ เช่น สะพานขวัญ	44	55.00
ใช้ทำกระท่อมในไร่	30	37.50
ใช้ทำฟืน	68	85.00
ใช้ทำค้ำขวาน ค้ำมิด ม้านั่ง	34	42.50
ใช้ทำสะพานข้ามลำห้วย	33	41.30
ใช้สานก๋วย และส้อมไก่อ	21	26.30
ใช้ทำของเต็กเล่น	25	31.30
ใช้ค้ำกิ่งไม้ผล	25	31.30
อื่นๆ	2	2.50
ค. การใช้ผลผลิตจากป่า		
เก็บหน่อไม้	32	40.00
เก็บลูกก่อ	21	26.30
เก็บผลไม้ป่า	27	33.80
เก็บเห็ด	30	37.50
เก็บใบค้อมุงหลังคาบ้าน	22	27.50
เก็บยาสมุนไพร	24	30.00

หมายเหตุ เกษตรกร 1 ครอบครัวใช้ประโยชน์จากป่าไม้และที่ดินมากกว่า 1 อย่าง

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

16) คำถามวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะได้ว่า คำถามที่มีจำนวนผู้ตอบถูกมากที่สุด 5 อันดับ จากมากไปหาน้อย ได้แก่

คำถามที่ถามว่าการบุกรุกตัดต้นไม้ ลำสัตว์ เป็นเรื่องผิดกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 96.25 รองลงมาคือคำถามที่ถามว่าการปลูกหญ้าแฝกช่วยในการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน คิดเป็นร้อยละ 78.75 รองลงมาคือคำถามที่ถามว่าการปลูกพืชคลุมดินช่วยให้การชะล้างหน้าดินลดน้อยลง คิดเป็นร้อยละ 77.50 รองลงมาคือคำถามที่ถามว่าทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ และป่าไม้) มีอยู่อย่างไม่จำกัด จึงไม่มีความจำเป็นต้องดูแลรักษา คิดเป็นร้อยละ 77.50 รองลงมาคือคำถามที่ถามว่า

การปลูกพืชแบบขั้นบันได หรือขวางทางน้ำที่ลงมาจากที่สูงจะช่วยลดการพังทลายของดิน คิดเป็นร้อยละ 76.25 ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนผู้ตอบถูกและผิดของคำถามวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

คำถามวัดความรู้ความเข้าใจ	ตอบถูก	ตอบผิด
1. การบุกรุกตัดต้นไม้ ลำสัตว์ เป็นเรื่องผิดกฎหมาย	77 (96.25)	3 (3.75)
2. การมีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ทำให้น้ำในลำห้วยมาก และมีตลอดปี	60 (75.00)	20 (25.00)
3. การทำไร่เลื่อนลอย ทำให้น้ำในลำห้วยน้อยลง	60 (75.00)	20 (25.00)
4 หากเจ้าหน้าที่พบผู้บุกรุกทำลายป่า ก็เพียงแต่ตัดเตือน ไม่ให้ทำอีกเท่านั้น	54 (67.50)	26 (32.50)
5. การส่งมอบอาวุธปืนแก่ปให้ทางราชการ มีวัตถุประสงค์หลักก็เพื่อป้องกันไม่ให้ชาวบ้านนำไปใช้อิงกันเอง	49 (61.25)	31 (38.75)
6. ต้นไม้และสัตว์ป่าเป็นของที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เจ้าหน้าที่ไม่มีสิทธิ์ในการห้ามตัดต้นไม้ และล่าสัตว์	50 (62.50)	30 (37.50)
7. ปู่ยอินทรีย์สามารถช่วยให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น	59 (73.75)	21 (26.25)
8. ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ทำให้เกิดการพังทลายของดิน	55 (68.75)	25 (31.25)
9. การปลูกพืชแบบขั้นบันได หรือขวางทางน้ำที่ลงมาจากที่สูงจะช่วยลดการพังทลายของดิน	61 (76.25)	19 (23.75)
10. การไถพรวนดินเพื่อการเพาะปลูกต้องทำในขณะที่ดินแห้งสนิท	47 (58.75)	33 (41.25)
11. การเตรียมดินโดยการไถพรวนบ่อยๆ ทำให้ดินร่วนซุย ป้องกันการชะล้างพังทลายดิน	46 (57.50)	34 (42.50)
12. เมื่อให้ดินในไร่บนภูเขามีกความสมบูรณ์ต้องเผาเศษซากพืชที่เหลือจากการเก็บเกี่ยวทุกครั้ง	42 (52.50)	38 (47.50)

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คำถามวัดความรู้ความเข้าใจ	ตอบถูก	ตอบผิด
13. การปลูกพืชคลุมดินช่วยให้การชะล้างหน้าดินลดน้อยลง	62 (77.50)	18 (22.50)
14. การปลูกพืชชนิดเดิมซ้ำบ่อยๆ ทำให้ดินเสื่อมสภาพ	56 (70.00)	24 (30.00)
15. การปลูกหญ้าแฝกช่วยในการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	63 (78.75)	17 (21.25)
16. ทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำและป่าไม้) มีอยู่อย่างไม่จำกัด จึงไม่มีความจำเป็นต้องดูแลรักษา	62 (77.50)	18 (22.50)
17. ป่าไม้ของประเทศไทยเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันมีพอเพียงอยู่แล้ว ไม่มีความจำเป็นต้องปลูกเพิ่ม	56 (70.00)	24 (30.00)
18. วิธีที่ดีที่สุดในการป้องกันพืชเกษตรเสียหายจากโรคและแมลงศัตรูพืชต้องพ่นสารเคมีป้องกันไว้ก่อนล่วงหน้า	51 (63.75)	29 (36.25)
19. การจัดตั้งเวรยามตรวจไฟป่า ทำให้ไฟไหม้ป่าน้อยลง	60 (75.00)	20 (25.00)
20. ถ้าเราป้องกันไม่ให้มีไฟไหม้ป่าทุกๆปี ป่าไม้จะเกิดขึ้นเองได้ตามธรรมชาติ	51 (63.75)	29 (36.25)
21. การที่รัฐบาลได้เน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ดี	54 (67.50)	26 (32.50)
22. การอยู่เวรยามตรวจไฟป่าไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป	49 (61.25)	31 (38.75)
23. ดินที่ชุ่มน้ำด้วยความชื้นเมื่อฝนตกจะเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่ายกว่า ดินที่แห้ง	40 (50.00)	40 (50.00)
24. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ดีที่สุด คือ ต้องมีพิษรุนแรง และกำจัดศัตรูพืชให้ตายทันที	46 (57.50)	34 (42.50)

หมายเหตุ N = 80

17) ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับความรู้ความเข้าใจของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่ต้องปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 7.50 และมีคะแนนความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยเท่ากับ 16.37 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ฯ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องปรับปรุง (0-6 คะแนน)	1	1.25
น้อย (7-12 คะแนน)	13	16.25
ดี (13-18 คะแนน)	36	45.00
ดีมาก (19-24 คะแนน)	30	37.50
รวม	80	100.00

คะแนนความรู้ความเข้าใจเฉลี่ย 16.37 คะแนน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.10

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 18) การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาโดยใช้ค่าเฉลี่ย จะได้ว่า
- การมีส่วนร่วมในการปลูกป่า ชาวเขาเผ่าม้งมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการขุดหลุมปลูก และส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46
  - การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาต้นไม้ พบว่าชาวเขาเผ่าม้งมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ร่วมทำทางระบายน้ำ ขุดลอก ซ่อมแซมถนน (ค่าเฉลี่ย = 2.09) รองลงมาคือ ร่วมในการทำแนวกันไฟ (ค่าเฉลี่ย = 2.00) และ ร่วมจัดอาสาสมัครตรวจเฝ้าไฟป่า (ค่าเฉลี่ย = 1.91) และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ร่วมในการทำแปลงพืชขึ้นบันได (ค่าเฉลี่ย = 1.66)

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับข้อมูลการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

ประเด็นการมีส่วนร่วม	ความถี่ ของการมีส่วนร่วม			ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	การมีส่วนรวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
การมีส่วนร่วมในการปลูกป่า						
1 ร่วมในการขุดหลุมปลูก	41 (51.25)	35 (43.75)	4 (5.00)	2.46	0.59	มาก
2 ร่วมในการปลูกต้นไม้	40 (50.00)	37 (46.25)	3 (3.75)	2.46	0.57	มาก
การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาต้นไม้						
3 ร่วมปลูกซ่อมแซมต้นไม้	21 (26.25)	29 (36.25)	30 (37.50)	1.89	0.80	ปานกลาง
4 ร่วมในการถางหญ้ารอบแนวต้นไม้	20 (25.00)	25 (31.25)	35 (43.75)	1.81	0.81	ปานกลาง
5 ร่วมในการรดน้ำพรุนดิน	17 (21.25)	21 (26.25)	42 (52.50)	1.69	0.80	ปานกลาง
6 ร่วมในการทำแนวกันไฟ	26 (32.50)	28 (35.00)	26 (32.50)	2.00	0.81	ปานกลาง
7 ร่วมตรวจตราความเสียหายที่เกิดขึ้นในพื้นที่ป่า	20 (25.00)	26 (32.50)	34 (42.50)	1.83	0.81	ปานกลาง
8 ร่วมทำทางระบายน้ำ ขุดลอก ซ่อมแซมถนน	27 (33.75)	33 (41.25)	20 (25.00)	2.09	0.77	ปานกลาง
9 ร่วมจัดอาสาสมัครตรวจเฝ้าไฟป่า	20 (25.00)	33 (41.25)	27 (33.75)	1.91	0.77	ปานกลาง
10 ร่วมในการปลูกหญ้าแฝกของโครงการหลวง	17 (21.25)	23 (28.75)	40 (50.00)	1.71	0.80	ปานกลาง
11 ร่วมในการทำแปลงพืชชั้นบันได	17 (21.25)	19 (23.75)	44 (55.00)	1.66	0.81	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม				1.96	0.56	ปานกลาง

หมายเหตุ N = 80

19) ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.50 รองลงมาคือ มีส่วนร่วมระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีส่วนร่วมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 22.50 และมีคะแนนการมีส่วนร่วมเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อย (1.00-1.49 คะแนน)	20	25.00
ปานกลาง (1.50-2.49 คะแนน)	42	52.50
มาก (2.50-3.00 คะแนน)	18	22.50
รวม	80	100.00

คะแนนการมีส่วนร่วมเฉลี่ย 1.96 คะแนน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56

ตอนที่ 5 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ดังต่อไปนี้

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม มีความสัมพันธ์กับ

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

วิเคราะห์โดยใช้ Pearson Product Moment Correlation Coefficient

5.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

จากการวิเคราะห์ค่า Significance > ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า อายุมีความสัมพันธ์ในทางบวกและอยู่ในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยของตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์
อายุ	36.79	0.0779
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	1.96	

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05

Significance = 0.492

5.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาได้ว่า ค่า Significance > ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์ในทางบวกและอยู่ในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยของตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	6.83	0.0320
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.96	

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05
Significance = 0.778

5.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาได้ว่า ค่า Significance > ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า รายได้มีความสัมพันธ์ในทางลบและอยู่ในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยของตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์
รายได้	22593.75	-0.0547
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.96	

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05
Significance = 0.630

5.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนการถือครองที่ดินของตนเองกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาได้ว่า ค่า Significance > ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า จำนวนการถือครองที่ดินของตนเองไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า จำนวนการถือครองที่ดินของตนเองมีความสัมพันธ์ในทางลบและอยู่ในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนการถือครองที่ดินของตนเองกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยของตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์
จำนวนการถือครองที่ดินของตนเอง	2.05	-0.1390
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.96	

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05

Significance = 0.219

5.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนโรงเรือนที่เช่าผู้อื่นกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาได้ว่า ค่า Significance > ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า จำนวนโรงเรือนที่เช่าผู้อื่นไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า จำนวน โรงเรียนที่เช่าผู้อื่นมีความสัมพันธ์ในทางลบ และอยู่ในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วม โดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวน โรงเรียนที่เช่าผู้อื่นกับการมีส่วนร่วม โดยรวม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ใน ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยของตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์
จำนวนโรงที่เช่าผู้อื่น	0.88	-0.0029
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	1.96	

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05
Significance = 0.980

5.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งของข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ต่อปีกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาได้ว่า ค่า Significance > ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า จำนวน ครั้งของข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ต่อปีไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการมีส่วนร่วม โดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนา โครงการหลวงขุนวาง

ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า จำนวนครั้งของข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ต่อปีมี ความสัมพันธ์ในทางลบและอยู่ในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วม โดยรวมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งของข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ต่อปีกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยของตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์
จำนวนครั้งของข่าวสารต่อปี	1.68	-0.0846
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.96	

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05

Significance = 0.455

5.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งของการพบปะเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรต่อเดือนกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาได้ว่า ค่า Significance > ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า จำนวนครั้งของการพบปะเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขา เผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า จำนวนครั้งของการพบปะเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรต่อเดือนมีความสัมพันธ์ในทางบวกและอยู่ในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วม โดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งของการพบปะเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรต่อเดือนกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยของตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์
จำนวนครั้งของการพบปะเจ้าหน้าที่ต่อเดือน	1.36	0.0336
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.96	

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05

Significance = 0.768

5.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์กับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาได้ว่า ค่า Significance > ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์มีความสัมพันธ์ในทางลบและอยู่ในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วม โดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์กับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยของตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์	16.37	-0.0991
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	1.96	

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05

Significance = 0.382

วิเคราะห์โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi – square Test)

5.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาค่า Significance > ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตารางที่ 28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

เพศ	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
	(%)	(%)	(%)	(%)
ชาย	11 (22.00)	26 (52.00)	13 (26.00)	50 (62.50)
หญิง	7 (23.33)	16 (53.33)	7 (23.33)	30 (37.50)
รวม	18 (22.50)	42 (52.50)	20 (25.00)	80 (100.00)

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05

$\chi^2 = 0.0745$

Significance = 0.9634

5.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาค่า Significance < ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม โดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตารางที่ 29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วม โดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ระดับการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
	(%)	(%)	(%)	(%)
ไม่ได้เรียน	8 (19.05)	29 (69.05)	5 (11.90)	42 (52.50)
ต่ำกว่าป.4	2 (40.00)	1 (20.00)	2 (40.00)	5 (6.25)
จบ ป.4 และ สูงกว่าป.4	8 (24.24)	12 (36.36)	13 (39.39)	33 (41.25)
รวม	18 (22.50)	42 (52.50)	20 (25.00)	80 (100.00)

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05

$\chi^2 = 14.83148$

Significance = 0.0216

5.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านภาษาไทยกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาค่า Significance < ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตารางที่ 30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านภาษาไทยกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ความสามารถในการอ่านภาษาไทย	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
	(%)	(%)	(%)	(%)
อ่านออก	10 (25.64)	14 (35.90)	15 (38.46)	39 (48.75)
อ่านไม่ออก	8 (19.51)	28 (68.29)	5 (12.20)	41 (51.25)
รวม	18 (22.50)	42 (52.50)	20 (25.00)	80 (100.00)

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05

$\chi^2 = 9.84504$

Significance = 0.0073

5.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกขององค์กรกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาค่า Significance > ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า การเป็นสมาชิกขององค์กร ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม โดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตารางที่ 31 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกขององค์กรกับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

การเป็นสมาชิกขององค์กร	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
	(%)	(%)	(%)	(%)
ไม่เป็น	11 (22.45)	28 (57.14)	10 (20.41)	49 (61.25)
เป็น	7 (22.58)	14 (45.16)	10 (32.26)	31 (38.75)
รวม	18 (22.50)	42 (52.50)	20 (25.00)	80 (100.00)

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05

$\chi^2 = 1.58584$

Significance = 0.4525

5.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ กับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาค่า Significance > ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตารางที่ 32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ กับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

การได้รับข่าวสาร	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
	(%)	(%)	(%)	(%)
ไม่เคย	3 (18.75)	9 (56.25)	4 (25.00)	16 (20.00)
เคย	15 (23.44)	33 (51.56)	16 (25.00)	42 (52.50)
รวม	18 (22.50)	42 (52.50)	20 (25.00)	80 (100.00)

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05

$\chi^2 = 0.17857$

Significance = 0.9146

5.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการพบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรกับการมีส่วนร่วม โดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

พิจารณาค่า Significance > ค่าระดับนัยสำคัญ (α) ที่กำหนดให้แสดงว่า การพบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม โดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ตารางที่ 33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการพบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรกับการมีส่วนร่วม โดยรวมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

การพบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
	(%)	(%)	(%)	(%)
ไม่เคยพบเลย	3 (13.04)	14 (60.87)	6 (26.09)	23 (28.75)
เคย	15 (26.32)	28 (49.12)	14 (24.50)	57 (71.25)
รวม	18 (22.50)	42 (52.50)	20 (25.00)	80 (100.00)

กำหนดระดับนัยสำคัญ (α) = 0.05

$\chi^2 = 1.72896$

Significance = 0.4213

5.15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

จากตารางตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง คือ ระดับการศึกษาและความสามารถในการอ่านภาษาไทย

ตารางที่ 34 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

ตัวแปรอิสระ	Chi - square	Pearson Correlation
เพศ	0.075	
อายุ		0.078
ระดับการศึกษา	14.831*	
ความสามารถในการอ่านภาษาไทย	9.845*	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		0.032
การเป็นสมาชิกองค์กรในหมู่บ้าน	1.586	
รายได้ของครอบครัว		-0.055
พื้นที่ถือครอง		-0.139
การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์	0.179	
การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร	1.729	
จำนวนโรงเรือนที่เขาผู้อื่น		-0.003
จำนวนครั้งของข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฯ ต่อปี		-0.085
จำนวนครั้งของการพบปะเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรต่อเดือน		0.034
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์		-0.099

* มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมโดยรวมในการอนุรักษ์

ตอนที่ 6 เสนอผลการวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยประมวลจากคำถามปลายเปิด ปรากฏผลดังนี้

ก ปัญหาอุปสรรค

เกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งส่วนใหญ่ขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้ และการอนุรักษ์ฯ ที่ถูกต้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.75 รองลงมาเนื่องจากประชากรเพิ่มมากขึ้น ทรัพยากรจึงถูกนำมาใช้เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 18.75 ปัญหาเจ้าหน้าที่รัฐมีน้อย ทำให้การดูแลรักษาป่าเป็นไปได้ยาก คิดเป็นร้อยละ 16.25 และปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ การกระจายข่าวสารต่าง ๆ เป็นไปอย่างล่าช้า คิดเป็นร้อยละ 3.75 ดังแสดงในตารางที่ 35

ข ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง คือ ต้องการดูแลป่ากันเอง โดยแบ่งเขตให้สอยและป่าอนุรักษ์ออกจากกัน คิดเป็นร้อยละ 33.75 รองลงมาต้องการสิทธิทำกิน คิดเป็นร้อยละ 28.75 ต้องการให้มีการอนุรักษ์ป่าไม้ให้มากขึ้น ต้องการให้เจ้าหน้าที่มาให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้ ต้องการให้เจ้าหน้าที่มาให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช คิดเป็นร้อยละ 16.25 10.00 และ 6.25 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 36

ตารางที่ 35 ปัญหาอุปสรรคในการอนุรักษ์ฯ ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

ข้อความ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ก ปัญหาอุปสรรค (N=80)		
1. ชาวบ้านขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้ และการอนุรักษ์ที่ถูกต้อง	19	23.75
2. ประชากรเพิ่มขึ้น ทรัพยากรถูกใช้มากขึ้น	15	18.75
3. เจ้าหน้าที่รัฐมีน้อย ทำให้การดูแลรักษาป่าเป็นไปได้ยาก	13	16.25
4. ป่าถูกเผาแล้วไม่ติดตามผล	9	11.25
5. กำลังคนเฝ้าไฟป่าไม่เพียงพอ	9	11.25
6. ขาดงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ	7	8.75
7. การรวมกลุ่มอนุรักษ์ขาดประสิทธิภาพ และความร่วมมือกัน	5	6.25
8. การกระจายข่าวสารต่าง ๆ ล่าช้า	3	3.75
รวม	80	100.00

ตารางที่ 36 ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ฯ ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

ข้อความ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ข ข้อเสนอแนะ (N=80)		
1. ต้องการดูแลป่ากันเอง โดยแบ่งเขตให้สอย และป่าอนุรักษ์ออกจากกัน	27	33.75
2. ต้องการสิทธิทำกิน	23	28.75
3. ควรให้มีการอนุรักษ์ป่าไม้ให้มากขึ้น	17	21.25
4. ต้องการให้เจ้าหน้าที่มาให้ความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายป่าไม้	8	10.00
5. ต้องการให้เจ้าหน้าที่มาให้ความรู้เกี่ยวกับ การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	5	6.25
รวม	80	100.00